

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

30 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 04 octombrie 2018 și a sentinței Judecătoriei Cahul, sediul Central din 15 iunie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Bozbei Piotr Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat Xxxxx, or. Xxxxx str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 21.12.2017-15.06.2018
2. instanța de apel: 13.07.2018-04.10.2018
3. instanța de recurs: 13.12.2018 - 30.01.2019

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 15 iunie 2018, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, **Bozbei Piotr Xxxxx**, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 361 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, la 130 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

A fost respinsă solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea de la Bozbei P., a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 9.600 lei, ca fiind neîntemeiată.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Bozbei P. având scopul deținerii și folosirii unor documente oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, acționând de comun acord cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, cu scopul conducerii unităților de transport, a confecționat pe numele său, permisul de conducere fals a unităților de transport cu categorii admise „B, C, E”, eliberat de autoritățile Federației Ruse cu seria xxxxx, nr. xxxxx, eliberat la 27 august 2010 pe numele său.

În continuarea acțiunilor sale criminale, cu scopul traversării frontierei de stat a Republicii Moldova, fiind la volanul automobilului de model „Mercedes 408DT”, înmatriculat în Republica Italia, cu n/î XXXXX, la 21 septembrie 2017 aproximativ la ora 09:30, la punctul de trecere „Giurgiulești – Galați”, pe sensul de ieșire, a prezentat permisul de conducere perfectat pe numele său, falsificat, fapt care a fost descoperit de către colaboratorii poliției de frontieră.

Conform raportului de expertiza judiciară nr. 515 din 15 noiembrie 2017, s-a constatat că, blancheta permisului de conducere nr. xxxxx, eliberat la 27 august 2010 pe numele Bozbei Piotr, anul nașterii xxxxx (Federația Rusă) este confecționată din hârtie laminată pe ambele părți, fără careva elemente de protecție, cu folosirea imprimantei jet de cerneala color - la imprimarea plasei de fond, numărul documentului, textului din rubrici și imaginii titularului, nu corespunde metodei de confecționare a blanchetei autentice a permisului de conducere a Federației Ruse. Imaginea fotografică din permisul de conducere a Federației Ruse cu nr. xxxxx, eliberat la 27 august 2010 pe numele Bozbei Piotr, anul nașterii xxxxx și imaginea facială a lui Bozbei Piotr, obținută din Registrul de Stat al populației al Republicii Moldova, reprezintă una și aceeași persoană.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, respectivele acțiuni a lui Bozbei P. au fost calificate de drept în baza art. 361 alin. (2) lit. b), c) Cod penal - *deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, săvârșite referitor la un document de importanță deosebită, de două sau mai multe persoane.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, în latura civilă, în partea încasării cheltuielilor judiciare și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă încasarea cheltuielilor judiciare în sumă totală de 9.600, 66 lei de la inculpatul Bozbei Piotr în beneficiul statului.

În motivarea apelului a invocat:

- în ședința de judecată, a solicitat încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat în beneficiul statului în suma totală de 9.600,66 lei;

- la materialele dosarului a fost anexată informația prin care se confirmă că, pentru efectuarea raportului de constatare nr. 439 din 11.09.2016, cheltuielile constituie 430,66 lei, iar pentru efectuarea și întocmirea raportului de expertiză nr. 515 din 15 noiembrie 2017, cheltuielile constituie 9.170 lei, iar 40, 66 lei sunt cheltuieli suportate de către organul de urmărire penală pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală întru instrumentarea prezentei cauze penale, în total constituind suma de 9.600,66 lei;

- argumentul instanței prin care s-a refuzat încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat precum că, statul are obligația de a demonstra vinovăția persoanei, nu este plauzibil, în situația în care, statul și-a onorat această obligație, a demonstrat prin acțiuni de procedură legale vinovăția persoanei, iar pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, astfel art. 229 Cod de procedură

penală, indică direct că, condamnatul poate fi obligat la recuperarea cheltuielilor judiciare;

- dacă inculpatul Bozbei P. nu comitea infracțiunea, atunci statul nu avea să suporte cheltuieli judiciare prin intermediul organelor de urmărire penală, pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală și numirea expertizelor, deci odată ce inculpatului i-a fost dovedită vinovăția, instanța de judecată urma să-l oblige pe inculpat să achite cheltuieli judiciare suportate de către organul de urmărire penală la instrumentarea cauzei penale;

- instanța la refuzul de a fi încasate cheltuielile judiciare din contul inculpatului nu a stabilit că încasarea acestora poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 04 octombrie 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat, că prima instanță, corect a stabilit situația de fapt și de drept, întemeiat recunoscându-l vinovat pe Bozbei P. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă echitabilă în baza probelor administrate în cauză, apreciate în mod corespunzător.

Verificând aspectele de drept, operate de instanța de fond la stabilirea și individualizarea pedepsei inculpatului Bozbei P., instanța de apel a reținut, că prima instanță la recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa penală sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 130 ore și just a respins solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 9.600 lei, ca fiind neîntemeiată.

Cu referire la cele expuse, la caz instanța de apel a indicat că, raportul de constatare nr. 439 din 11.09.2016, cât și raportul de expertiză nr. 515 din 15 noiembrie 2017 au fost dispuse de către organul de urmărire penală în vederea acumulării probelor care confirmă vinovăția inculpatului, fiind acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului în vederea posibilității formulării învinuirii și atragerea persoanei la răspundere penală, acțiune care este pusă în sarcina părții acuzării. Iar suma de 40, 66 lei sunt cheltuieli suportate de către organul de urmărire penală pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală, întru instrumentarea prezentei cauze penale.

În această ordine de idei, instanța de apel a constatat că, cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

Totodată, instanța de apel a menționat că, urmărirea penală a început la data de 02 octombrie 2017, acțiunile procedurale pentru care se solicită încasarea cheltuielilor de judecată au fost petrecute până la data de 18 decembrie 2017, timp în care în legislația procesual penală nu au survenit modificări ce ar permite

admiterea cererii procurorului de a încasa de la inculpat cheltuielile de judecată, iar practica uniform aplicată de către instanțele judecătorești naționale de toate nivelele determină necesitatea respingerii cerințelor înaintate de către procuror.

Respectiv, în viziunea instanței de apel, argumentele procurorului că statul pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, care urmează a fi recuperate din contul inculpatului, urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

6. Hotărârile adoptate în cauză sunt atacate cu recurs ordinar de către procuror, prin care solicită casarea acestora, în partea ce ține de cheltuielile judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei și pronunțării unei noi hotărâri privind încasarea de la Bozbei P. a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 9.600, 66 lei.

În motivarea recursului invocă:

- în hotărârile adoptate lipsește dispoziția privind trecerea cheltuielilor judiciare pe contul statului;

- chestiunea cine suportă cheltuielile judiciare, trebuie soluționată reieșind din prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, care pune sarcina pe condamnat, responsabil de aceste cheltuieli în legătură cu comiterea infracțiunii și doar dacă condamnatul nu este în stare să le achite din diferite motive, invaliditate, incapacitate juridică, etc., cheltuielile sunt trecute în contul statului;

- instanța de apel o dată ce a respins cererea procurorului, privind încasarea cheltuielilor judiciare, nu a dispus trecerea acestora în contul statului, astfel instanța nu a soluționat corect chestiunea legată de cheltuielile judiciare.

În drept, procurorul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente:

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Reieșind din criticele expuse de procuror, se constată că acesta contestă hotărârile adoptate, în exclusivitate din considerentul că instanțele de fond au respins solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea de la Bozbei P. a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 9.600, 66 lei

Contrar celor invocate de recurent, Colegiul penal consideră ca nefondate criticele procurorului referitor la pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, stipulată la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, precum că nemotivat nu au fost încasate cheltuielile judiciare din contul inculpatului.

Așadar, în privința acestor alegații se constată, că au constituit obiect de discuție în instanța de apel și asupra cărora această instanță s-a expus întemeiat,

respectiv nu există raționamente ca instanța de recurs să se îndepărteze de la concluziile la care a ajuns instanța ierarhic inferioară.

În susținerea celor menționate, instanța de recurs relevă dispoziția alin. (2) art. 229 potrivit căreia, *instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare...* Prin urmare, se atestă că norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare, ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

Prin urmare, se reține că procurorul solicită încasarea de la Bozbei P. a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 9.600,66 lei, dintre care 430,66 lei, în legătură cu efectuarea raportului de constatare nr. 439 din 11.09.2016, 9.170 lei în legătură cu efectuarea și întocmirea raportului de expertiză nr. 515 din 15 noiembrie 2017, iar 40,66 lei, cheltuieli suportate de către organul de urmărire penală pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală întru instrumentarea prezentei cauze penale.

Astfel, Colegiul penal atestă că raportul de constatare nr. 439 din 11.09.2016 și raportul de expertiză nr. 515 din 15 noiembrie 2017, au fost ordonate de către organul de urmărire penală în vederea stabilirii circumstanțelor cauzei, constituind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, astfel constituie cheltuieli ce urmează a fi achitate, conform prevederilor art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală (până la modificările din 09 februarie 2018), din contul mijloacelor bugetului de stat, ținând cont de prevederile art. 3 Cod de procedură penală, care stipulează, că în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

În asemenea împrejurări, Colegiul penal statuează, că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea efectuării expertizelor, precum și cheltuieli suportate de către organul de urmărire penală pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală întru instrumentarea prezentei cauze penale, reprezintă cheltuieli judiciare ce urmează a fi achitate din bugetul de stat.

Astfel, sunt apreciate ca fiind corecte concluziile instanțelor de fond referitoare la respingerea solicitării înaintate de către acuzatorul de stat privind încasarea de la inculpat a sumei de bani menționate mai sus, cu titlu de cheltuieli suportate.

Cu referire la argumentul procurorului, prin care menționează exemple de practică judiciară a Curții de Apel Cahul, de recuperare de către inculpați a cheltuielilor judiciare, Colegiul penal reține că, aceasta nu poate constitui temei de recurs, or reieșind din prevederile art. 427 alin. (1) pct. 16) Cod de procedură penală, temei pentru recurs poate constitui faptul că *norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție, dar nu de către instanța de apel, după cum invocă recurentul în speța dată.*

În cele din urmă, Colegiul penal, consideră că nu este incident în speță cazul de casare invocat de către procuror, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs, în sensul casării deciziei contestate, în partea dispoziției referitoare la cheltuielile judiciare.

Din considerentele expuse, Colegiul penal apreciază, că argumentele invocate de recurent sânt nefondate, ceea ce impune concluzia privind inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 04 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui **Bozbei Piotr Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 30 ianuarie 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Țurcan Anatolie